

Een bloeiende border zonder veel werk? **Ga nu aan de slag!**

Neem me eruit en deel me
met buren of vrienden.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

Tekst **Lies Rottiers** Foto's **Greet Tijskens, Lies Rottiers** en **Stefan Jacobs**

De laatste sneeuwklokjes bloeien nog, maar ze worden stilaan overtroefd door kleurrijke krokussen. De lentekriebels slaan toe! Misschien heb je de hele winter lang plannen gemaakt voor de border, alvast bomen aangeplant of een terras aangelegd? Of misschien heb je pas net besloten om een deel van het gazon om te toveren tot een zee van bloemen? Het maakt niet uit. Dit is hét juiste moment om eraan te beginnen. We tonen je stap voor stap hoe je dat doet. Al het eerste jaar zal je border er prachtig bij staan!

Bestudeer je tuin

Een goede border begint met een goed beplantingsplan. Neem de tijd om je tuin goed te leren kennen. Waar heb je veel zon of juist meer schaduw? Heb je zandgrond of eerder klei? Is de bodem goed doorlaatbaar of staan er plassen als het geregend heeft? Maak een inventaris van de eigenschappen van de plaats waar je de border wilt aanleggen. Die heb je nodig om planten te kiezen die het van nature goed doen in jouw tuin. Ze zullen goed groeien, gezond en sterk zijn en daardoor minder gevoelig zijn voor ziekten en plagen. Je hebt er dus weinig omkijken naar.

Planten kiezen doe je zo

Naast de vereiste groeiomstandigheden houd je bij je plantenkeuze rekening met allerlei andere planteneigenschappen. Wellicht heb je een voorkeur voor bepaalde kleuren of combinaties. Wil je graag bloemen die interessant zijn voor bijen en vlinders? Lijkt het je leuk om kruiden uit de border te plukken? Het kan allemaal. Maar hoe kies je uit de grote verscheidenheid aan planten?

Een goed tuinboek, zoals het Velt-boek *Stappen naar een ecologische tuin*, helpt je op weg. Naast een schat aan informatie over de aanleg en het beheer van een eco-tuin, vind je achter in het boek verschillende plantenlijsten ter inspiratie. De online-Velt-plantenzoeker is eveneens een goede hulp. Geef er de groeiomstandigheden in voor jouw tuin en je krijgt een lijst met geschikte planten. Je kunt daarbij specifiek kiezen voor inheemse of ingeburgerde soorten en voor eetbare planten. Interessante planten voor bijen vind je op www.bijehulpdesk.nl. Een lijst met planten waar vlinders op af komen staat op www.vlinderstichting.nl/vlinderplanten.

EEN BORDER IN 3 STAPPEN

Is je beplantingsplan klaar en is de vorst uit de grond, dan kun je beginnen met de aanleg. Die bestaat uit drie grote stappen: de grond voorbereiden, de planten uitzetten volgens het beplantingsplan, en tot slot het planten.

1.

Maak het stukje grond waar de border komt vrij, alsof je een moestuinbed zou aanleggen. Met een woelriek of spitvork maak je de grond los en luchtig. Verwijder alle overgebleven wortels en graspollen. Verwacht je veel ongewenste kruidgroei van eenjarige, werk dan volgens het principe van een vals zaaibed. Laat de aanwezige zaden kiemen en de jonge plantjes opkomen. Schoffel alles daarna één keer weg en je kunt aan je border beginnen.

2.

Zet het plantgoed uit op de grond volgens het beplantingsplan. Houd een ruime afstand aan zodat er genoeg ruimte is voor de planten om tot hun uiteindelijke omvang uit te groeien. Bekijk het geheel dan even van op afstand. Probeer je voor te stellen dat de planten flink gegroeid zijn. Staan ze dan op de goede plaats? Zo niet, dan kun je nu nog gemakkelijk de planten wat verschuiven of herschikken. Als je helemaal tevreden bent, kunnen ze de grond in.

3.

Maak met een schepje een ruim plantgat. Haal de plant met kluit voorzichtig uit de pot en zet hem in het gat. Zorg dat de plant niet dieper komt te staan dan in het potje. Vul de rest van het gat weer op met de uitgegraven grond en druk zachtjes aan. Ga zo door tot alle planten op hun plaats staan. Geef daarna de hele border een keer goed water en je bent klaar!

Mmm...

Met eetbare vaste planten zoals daglelie, bergamot, marjolein, bieslook, roomse kamille, lavas, munt en citroenmelisse maak je een lekkere, bloeiende tuin.

ONTWERPTIP

Herhaling en accenten

Een border ziet er natuurlijker uit als je werkt met groepen van eenzelfde soort die je herhaalt. Met hier en daar een accentplant maak je het geheel af. Wees dus selectief en kies voor een paar soorten die je echt mooi vindt, in plaats van voor heel veel verschillende planten los door elkaar.

Alles groeit

Je nieuwe border is nu aangelegd, maar het geheel is nog wat kaal. Het duurt minstens een groeiseizoen en soms langer voor een border wat meer body krijgt. Heb je het verhaal over successie in het achterhoofd (zie *Seizoenen* nr.5 van 2015 of www.velt.nu/succesie), dan weet je dat niet alleen de borderplanten gaan groeien, maar dat ook allerlei pioniers de kale grond snel innemen. De border vraagt in het begin dus wat extra aandacht. Zodra hij is volgroeid, heb je er echter nog maar weinig werk aan. Het loont dus om even te investeren.

Bedek de bodem

Om te vermijden dat je voortdurend moet wieden in de nieuwe border, bestaan er een aantal trucjes. Ze zijn allemaal gebaseerd op het idee dat je de bodem bedekt houdt zolang de planten nog niet volgroeid zijn. Zorg je er zelf voor dat de bodem bedekt is, dan krijgen ongewenste planten geen kans en hoef je ze niet te verwijderen.

Een bekende manier om de bodem te bedekken is mulchen. Vooral een prima optie als je voldoende organisch materiaal uit eigen tuin hebt. De mulch verhindert niet alleen dat er ongewenste plantengroei verschijnt, hij wordt door het bodemleven

omgezet in humus wat je planten ten goede komt. Een nadeel van zo'n mulchlaag tussen de planten is dat ze soms wat rommelig aandoet.

Een alternatief is eenjarige zaaien. Ze groeien snel en geven nog hetzelfde jaar bloemen. Ze zijn daarom heel geschikt om open plekken op te fleuren. Kies voor soorten die passen bij de kleuren van de andere planten in je border of die net voor een fel contrast zorgen. Veel eenjarigen trekken allerlei insecten aan en dragen zo bij aan de diversiteit in je tuin. Kies voor eetbare soorten, dan krijg je een instant pluktuin. Niets dan voordelen dus. Op p. 39 vind je enkele praktische tips over het zaaien van eenjarigen.

Met hetzelfde doel kun je ook tweejarige zaaien. Die maken het eerste jaar veel bladmassa aan en zijn daardoor uitstekende bodembedekkers. Het volgende jaar zullen ze bloeien en de nog jonge border opfleuren.

De border ziet er op die manier ook de eerste zomer al 'volwassen' uit. Er bloeien planten in allerlei kleuren, de grond is bedekt en er staan geen ongewenste kruiden. Een lust voor het oog!

In deze tuin hebben verschillende eetbare eenjarigen een plekje gekregen in de nieuw aangelegde border. Vooraan zie je tuinbonen en op de achtergrond een bontbladige Oost-Indische kers.

Voorbeelden van tweejarigen in deze tuin zijn stokroos en muskuskaasjeskruid. Ze werden al voor de winter aangeplant en bloeien daarom samen met de eenjarigen.

In het najaar

Een border leg je natuurlijk niet aan voor één seizoen, maar om er jarenlang van te kunnen genieten. Zolang de vaste planten en struiken geen aaneengesloten geheel vormen, kun je experimenteren met een- en tweejarigen. Of wacht af wat er zich spontaan heeft uitgezaaid na het eerste jaar.

Tegen het einde van de herfst zijn de meeste planten uitgebloeid of verdord. Laat alles lekker staan of liggen. Insecten zoeken een schuilplaats voor de winter in oude bloemstengels en zaaddozen. Vogels zoals merel en roodborstje komen dan weer scharrelen op zoek naar zaadjes en insecten. Veel plantenresten verdwijnen vanzelf tijdens de winter. Indien nodig ruim je in de lente wat op om ruimte te maken voor de groei van het nieuwe seizoen.

Ook zin in een border?

Wil je meer variatie en diversiteit in je tuin? Dan is een border een uitstekend idee. Volg het stappenplan en de trucs en je vermijdt dat je eindeloos moet wieden. Weinig werk en veel genieten is de boodschap.